

Hrvatska politička i kulturna povijest srednjega vijeka

Temeljna kronologija Hrvatske u 15. stoljeću

1409. – Prodaja Dalmacije

Ladislav Napuljski prodaje pravo na Dalmaciju Mletačkoj Republici.

Veći dio jadranske obale prelazi pod Veneciju, što slabi ugarsko-hrvatsku kontrolu.

1420. – Venecija jača u Dalmaciji

Zauzimanje Zadra i drugih gradova.

Pojačavanje mletačke administracije i trgovine na jadranskoj obali.

1431.–1437. – Vladavina Sigismunda Luksemburškog

Centralizacija vlasti u Ugarsko-Hrvatskom kraljevstvu.

Hrvatski plemići zadržavaju znatnu autonomiju.

Prvi ozbiljniji prodori Osmanlija prema hrvatskim krajevima.

1440. – Sukobi za prijestolje

Vladislav I. Jagelović i Ladislav V. Posmrtni u borbi za ugarsko-hrvatsko prijestolje.

Nestabilnost kraljevske vlasti u Hrvatskoj.

1444. – Bitka kod Varne

Vladislav I. Jagelović poginuo u borbi protiv Osmanlija.

Hrvatska ostaje s oslabljenom obrambenom strukturom.

1458. – Matija Korvin postaje kralj

Jačanje centralne vlasti i profesionalne vojske (Crna vojska).

Fokus na obranu Hrvatske i Slavonije od Osmanlija.

1463. – Pad Bosne

Bosna pada pod Osmansko Carstvo.

Hrvatska postaje glavni štit pred osmanskim napadima.

1471.–1483. – Osmanlijski prodori

Česti upadi Osmanlija u unutrašnjost Hrvatske.

Plemstvo jača utvrde i kaštelane.

Depopulacija i migracije prema zapadu i sjeveru.

1483. – Pojačana obrana gradova

Građenje utvrda u središnjoj i južnoj Hrvatskoj.

Dalmatinski gradovi osiguravaju svoje zalihe i vojsku protiv Osmanlija.

1490. – Smrt Matije Korvina

Slabljenje centralne vlasti.

Hrvatsko plemstvo preuzima veći utjecaj u lokalnoj politici i obrani.

1493. – Krbavska bitka

Poraz hrvatske vojske od Osmanlija.

Velike ljudske i teritorijalne gubitke.

Pojačava se osmanska prijetnja, migracije stanovništva prema sjeveru i zapadu.

1496.–1500. – Posljedice Krbavske bitke

Depopulacija ruralnih područja i sela.

Plemstvo organizira obranu i gradi utvrde.

Slabljenje gradskih centara i trgovine u unutrašnjosti.

Početak 16. stoljeća (1500–1510.)

Hrvatska balansira između ugarskog kralja i prijetnje Osmanlija.

Demografske promjene: naseljavanje Vlaha i drugih skupina u depopulirana područja.

Pripreme za obranu koje će dovesti do događaja u prvoj polovici 16. stoljeća (npr. bitka na Mohačkom polju 1526.).

1526.

Mohačka bitka – poraz hrvatsko-ugarske vojske

1527.

Cetinski sabor

Izbor Ferdinanda I. Habsburškoga za hrvatskoga vladara, od strane Sabora

Kraj srednjovjekovne hrvatske povijesti